

HET BETOOG 'Niet goed doen over de rug van kwetsbare mensen'

Geen perverse dans

door **Govert Derix**

Van het Vrouwengezondheidscentrum in Maastricht had ik nooit gehoord. Totdat ik de directrice vorig jaar leerde kennen tijdens een zogenaamde maatschappelijke beursvloer. Op zo'n beursvloer doen maatschappelijke organisaties en bedrijven aan ruilhandel. Het vrouwen centrum zocht een adviseur; ik kon als zzp'er niet meteen bedenken wat zij als tegenprestatie voor een advies van mijn hand konden leveren. Totdat ik ontdekte dat drie vrouwen van het centrum graag boeken lezen én nauwkeurig teksten corrigeren. Dat mijn laatste roman foutloos in de winkels ligt, komt ook dankzij de beursvloer.

De beursvloer is er voor iedere vereniging, club, buurtplatform, school, burgerinitiatief of bedrijf. In een interview met het tijdschrift *Management Team* liet ik mij ontvallen dat mensen tijdens het feest dat zo'n beursvloer ook is, geen dollartekens in elkaars ogen zien, maar elkaar. Dat was een idealistische uitspraak die ik nog steeds onderschrijf. Intussen vond gisteren in Maastricht alweer voor de vierde keer een beursvloer plaats. En zoals dat gaat met geslaagde

initiatieven: ze vinden navolging. Bijvoorbeeld in de vorm van 'blijbeursvloeren' in de buurt of een zakendiner in Maastricht waar met name grote bedrijven zich van hun goede kant laten zien door middelen en diensten aan behoeftige organisaties te leveren. Zelf moet ik soms slikken als ik zie hoe een bovenklasse zich te goed doet aan spijs en drank omwille van het goede doel. Maar omdat een doel vele middelen kan heiligen, maal ik daar niet om. Toch zie ik risico's. Het enthousiasme van de deelnemers aan de maatschappelijke beursvloer en zijn navolgers kan worden uitgehold als bijvoorbeeld de 'aanjaagkosten' niet in verhouding staan tot de opbrengst.

Voor de beursvloer in Maastricht geldt dat 1 geïnvesteerde euro leidt tot 9 à 11 euro aan maatschappelijke waarde; daar kan geen Wall Street tegenop. Tegelijkertijd moeten we beseffen dat het vooral ook gaat om een maatschappelijke waarde die niet helemaal in geld is uit te drukken, zoals voldoening, of een vermindering van leed en eenzaamheid. Het grootste risico is dat er een perverse dans ontstaat rondom het goedbedoelde helpen van kwetsbare groepen, buurten en maatschappelijke organisaties. Het gevaar van zelfheiliging en middeleeuwse aflaten in nieu-

we verpakking ligt op de loer. De initiatieven om met ruilhandel en andere benaderingen 'sterk aan zwak' te koppelen (zoals het politiek heet) schieten als paddenstoelen uit de grond. Dat is goed. Maar het moet geen wedstrijd worden over de ruggen van kwetsbare mensen en groepen. Samen voor onze samenleving moet ook echt samen zijn. Anders schieten de initiatieven hun doel voorbij en zichzelf in de voet. Samen betekent van oorsprong 'bij elkaar'. Als mensen bij elkaar zijn en elkaar in de ogen kunnen kijken, zijn ze vaak ook bereid om iets voor elkaar te doen. Aan de maatschappelijke beursvloer en alle andere initiatieven die zich inzetten voor de 'onderkant' van de samenleving de uitdaging om van elkaar te leren. Als ze allemaal 'matchen' voor de doelgroep kan het alleen maar goed blijven gaan.

Govert Derix is filosoof en schrijver. Hij is betrokken bij de beursvloer die gisteren plaatsvond in Centre Céramique in Maastricht.